د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولگی

ي پـه
ع ده. له

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د پوهنې وزارت
د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساينس د مرکز معينيت
د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي
کتابونو د تاليف لوی رياست

د قرآن کريم زده کړه

او

اسلامي ښوونه او روزنه

شپږم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوال: سرمؤلف الحاج مولوي بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کمیټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د دیپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقیب جهید د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انیس یونس د عربي ژبې او ادبیاتو د دیپارتمنت آمر .

۵_مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

٦_ مؤلف شیر احمد مسعودی د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_استاد رقیب الله ابراهیمي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_مایل آقا متقي د اسلامي علومو د د یپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقیق کمېټه:

۱_ پوهاند عبدالسلام عظیمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئیس.

۲_ قضاوت پوه استاد قیام الدین کشاف.

۳_ قاضي نذیر احمد حنفي د ولسي جرګې د تقنین کمیسیون مرستیال.

۴_ مولوي عبدالعزیز د ولسي جرګې د دیني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیون غړی .

۵_ کرامت الله صدیق د حج او اوقافو وزارت د تدقیق کمیسیون رئیس.

٦_ مولوي عین النعیم فیضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنایت الله بلیغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتویاتو، سیاسي، فرهنګي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټه:

۱. ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.

۲. دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.

د څېړنې او تدقیق د څارنې کمېټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او ډیزاین: رحمت الله غفاری او حمیدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱ ـــــ ۱٦
۲	د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون : لومړی فصل : عقاید	۱۷ ـــــ ۲۸
۳	دویم فصل : فقه	۲۹ ـــــ ۴۹
۴	دریم فصل : اخلاق	۵۰ ـــــ ٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښايي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قـــــرآن کـــــریم د زده کړې مضمون

د یادولو برخه (۱)

لومړی لوست:

د مخکینیو یاد شوو سورتونو لکه : الفاتحه، الناس، الاخلاص، المسد، النصر، الکافرون الکوثر او الماعون بیا تکرارول.

دویم لوست:

د مخکینیو یاد شوو سورتونو بیا تکرارول لکه: قریش ، الفیل، الهمزة، العصر، التکاثر، القارعه، العادیات او الزلزلة.

دریم لوست:

د القدر سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

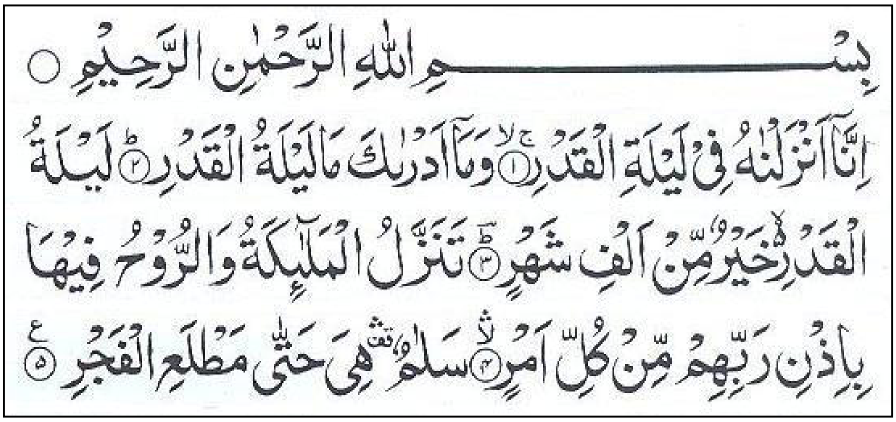
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِنَّاۤ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةِ الْقَدْرِ ① وَمَاۤ اَدْرٰىكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ② لَيْلَةُ
الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ اَلْفِ شَهْرٍ ③ تَنَزَّلُ الْمَلٰٓىِٕكَةُ وَالرُّوْحُ فِيْهَا
بِاِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ اَمْرٍ ④ سَلٰمٌ هِيَ حَتّٰى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ⑤

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>څلورم او پنځم لوست:</u>

د التّين سورت (له تجويد سره تلاوت او يادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالتِّيْنِ وَالزَّيْتُوْنِ ﴿١﴾ وَطُوْرِ سِيْنِيْنَ ﴿٢﴾ وَهٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِيْنِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْٓ اَحْسَنِ تَقْوِيْمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنٰهُ اَسْفَلَ
سٰفِلِيْنَ ﴿٥﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّيْنِ ﴿٧﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحٰكِمِيْنَ ﴿٨﴾

د تلاوت برخه (١)

<u>شپږم لوست:</u>

د المطففين سورت له (١ ـ ١١) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِيْنَ ﴿١﴾ الَّذِيْنَ اِذَا اكْتَالُوْا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُوْنَ ﴿٢﴾
وَاِذَا كَالُوْهُمْ اَوْ وَّزَنُوْهُمْ يُخْسِرُوْنَ ﴿٣﴾ اَلَا يَظُنُّ اُولٰٓئِكَ اَنَّهُمْ
مَّبْعُوْثُوْنَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿٥﴾ يَّوْمَ يَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦﴾ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْفُجَّارِ لَفِيْ سِجِّيْنٍ ﴿٧﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ
مَا سِجِّيْنٌ ﴿٨﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿١٠﴾
الَّذِيْنَ يُكَذِّبُوْنَ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿١١﴾

اووم لوست :

د المطففین سورت له (۱۲___۱۷) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ
آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ
قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

اتم لوست:

د المطففین سورت له(۱۸_۲۸) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾
كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي
نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ
نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتَامُهُ
مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَ
مِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست:

د المطففین سورت له (۲۹ ــــ ۳۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾
وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ
أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ
هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٣٣﴾
فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

د یادولو برخه (۲)

لسم لوست:

د التکاثر، القارعه، العادیات، الزلزلة، القدر، او التین سورتونو له یاده تکرارول.

یوولسم لوست:

د الانشراح سورت (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾
الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ
الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ﴿٧﴾
وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

دولسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱____۱۲) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا السَّمَآءُ انْفَطَرَتْ ﴿۱﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ﴿۳﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿۴﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿۵﴾
يَآأَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿۶﴾ الَّذِي خَلَقَكَ
فَسَوّٰكَ فَعَدَلَكَ ﴿۷﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ﴿۸﴾ كَلَّا بَلْ
تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿۹﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِينَ ﴿۱۰﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿۱۱﴾
يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿۱۲﴾

دیارلسم لوست:

د الانفطارسورت له (۱۳____۱۹) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿۱۳﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿۱۴﴾
يَّصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿۱۵﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ ﴿۱۶﴾
وَمَآ أَدْرٰكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿۱۷﴾ ثُمَّ مَآ أَدْرٰكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿۱۸﴾
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ﴿۱۹﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست:

د التکویر سورت له (١____١٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ
حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾
وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾

پنځلسم لوست:

د التکویر سورت له (١٥__٢٩) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾
وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِي
قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَ
مَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست:

د عبس سورت له (١ــ ١٦) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى (١) اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى (٢) وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ
يَزَّكّٰٓى (٣) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى (٤) اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى (٥)
فَاَنْتَ لَهٗ تَصَدّٰى (٦) وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى (٧) وَاَمَّا مَنْ
جَآءَكَ يَسْعٰى (٨) وَهُوَ يَخْشٰى (٩) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى (١٠) كَلَّآ
اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (١١) فَمَنْ شَآءَ ذَكَرَهٗ (١٢) فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ (١٣)
مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ (١٤) بِاَيْدِيْ سَفَرَةٍ (١٥) كِرَامٍ بَرَرَةٍ (١٦)

اووه لسم لوست:

د عبس سورت له (١٧ــــ ٣٢) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَآ اَكْفَرَهٗ (١٧) مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ (١٨)
مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهٗ فَقَدَّرَهٗ (١٩) ثُمَّ السَّبِيْلَ يَسَّرَهٗ (٢٠)
ثُمَّ اَمَاتَهٗ فَاَقْبَرَهٗ (٢١) ثُمَّ اِذَا شَآءَ اَنْشَرَهٗ (٢٢) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ
اَمَرَهٗ (٢٣) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهٖٓ (٢٤) اَنَّا صَبَبْنَا الْمَآءَ
صَبًّا (٢٥) ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا (٢٦) فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا (٢٧) وَّ
عِنَبًا وَّقَضْبًا (٢٨) وَّزَيْتُوْنًا وَّنَخْلًا (٢٩) وَّحَدَآئِقَ غُلْبًا (٣٠) وَّفَاكِهَةً
وَّاَبًّا (٣١) مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ (٣٢)

(c) ketabton.com: The Digital Library

آتلسم لوست:

د عبس سورت له (٣٣___ ٤٢) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾
وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ
يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾
ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾
تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

د یادولو برخه (۳)

نولسم لوست:

د القارعه، العادیات او الزلزلة د سورتونو له یاده تکرارول.

شلم لوست:

د القدر، التین او الانشراح د سورتونو له یاده تکرارول.

یو ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (١___ ٥)ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَىٰ ﴿٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست:

د الضحی سورت له (٦ _ ١١) ایتونه (له تجوید سره تلاوت او یادول)

أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ⑥ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ⑦
وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ⑧ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ⑨
وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ⑩ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ⑪

د تلاوت برخه (٣)

درویشتم لوست:

د النازعات سورت له (١ ___ ١٤) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ① وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ② وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ③
فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ④ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ⑤ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ⑥ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ⑦ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ⑧
أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ⑨ يَقُولُونَ أَإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ⑩
أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ⑪ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ⑫
فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ⑬ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ⑭

<u>څليرويشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۱۵__ ۲۵) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

هَلْ أَتٰىكَ حَدِيثُ مُوسٰى ﴿١٥﴾ إِذْ نَادٰىهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
اِذْهَبْ إِلٰى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلٰى أَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾ فَأَرٰىهُ الْآيَةَ الْكُبْرٰى ﴿٢٠﴾ فَكَذَّبَ
وَعَصٰى ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٣﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ
الْأَعْلٰى ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولٰى ﴿٢٥﴾

<u>پنځه ویشتم لوست:</u>

د النازعات سورت له (۲۶___ ۳۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشٰى ﴿٢٦﴾ ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ
السَّمَاءُ بَنٰىهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ
لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحٰىهَا ﴿٢٩﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ
دَحٰىهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ
أَرْسٰىهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ويشتم لوست:

د النازعات سورت له(٣٤___ ٤١) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

فَإِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ
الْإِنسَانُ مَا سَعٰى ﴿٣٥﴾ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرٰى ﴿٣٦﴾
فَأَمَّا مَن طَغٰى ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ
الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَ
نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٤١﴾

اووه ويشتم لوست:

د النازعات سورت له (٤٢___ ٤٦) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرٰهَآ ﴿٤٣﴾
إِلٰى رَبِّكَ مُنتَهٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشٰهَا ﴿٤٥﴾ كَأَنَّهُمْ
يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحٰهَا ﴿٤٦﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱ ـــــ ۱۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿۱﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿۲﴾ الَّذِیْ هُمْ
فِيْهِ مُخْتَلِفُوْنَ ﴿۳﴾ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ﴿۵﴾ اَلَمْ
نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ﴿۶﴾ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿۷﴾ وَّخَلَقْنٰكُمْ
اَزْوَاجًا ﴿۸﴾ وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿۹﴾ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ﴿۱۰﴾

نهه ویشتم لوست:

د النبا سورت له (۱۱ ـــــ ۱۶) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿۱۱﴾ وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿۱۲﴾ وَّ
جَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ﴿۱۳﴾ وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً
ثَجَّاجًا ﴿۱۴﴾ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا وَّنَبَاتًا ﴿۱۵﴾ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ﴿۱۶﴾

دیرشم لوست:

د النبا سورت له (۱۷ ـــــ ۲۳) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ﴿۱۷﴾ يَّوْمَ يُنْفَخُ فِی الصُّوْرِ
فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ﴿۱۸﴾ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ﴿۱۹﴾ وَّ
سُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿۲۰﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ
مِرْصَادًا ﴿۲۱﴾ لِّلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿۲۲﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿۲۳﴾

يودېرشم لوست:

د النبا سورت له (٢٤ ـــــ ٣٠) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾
جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾
وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾
فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

دوه دېرشم لوست:

د النباسورت له (٣١ ـــــ ٣٧) ايتونه (له تجويد سره تلاوت)

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ
أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا
وَلَا كِذَّابًا ﴿٣٥﴾ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ
لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا

(c) ketabton.com: The Digital Library

<u>درې دېرشم لوست:</u>

د النبا سورت له (۳۸ــــــ ٤۰) ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ
أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿۳۸﴾ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۖ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ﴿۳۹﴾ إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا
يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي
كُنتُ تُرَابًا ﴿٤۰﴾

د يادولو برخه (۴)

<u>څلوردېرشم لوست:</u>

د الضحی، الانشراح او التین د سورتونو له یاده تکرارول.

<u>پنځه دېرشم لوست:</u>

د القدر، الزلزلة، العادیات او القارعه د سورتونو له یاد ه تکرارول.

<u>شپږ دېرشم لوست:</u>

د التکاثر، العصر، الهمزه او الفیل د سورتونو له یاده تکرارول.

<u>اووه دېرشم لوست:</u>

د قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه د سورتونو له یاده تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۴)

اته دېرشم لوست:

د البقره سورت ۲۵۵ د الکرسي ایت (له تجوید سره تلاوت)

اللّٰه لا إله إلا هو الحي القيوم لا تأخذه سنة ولا نوم
له ما في السموت وما في الأرض من ذا الذي يشفع
عنده إلا بإذنه يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم
ولا يحيطون بشيء من علمه إلا بما شاء وسع كرسيه
السموت والأرض ولا يؤده حفظهما وهو العلي العظيم ﴿٢٥٥﴾

نهه دېرشم لوست:

د البقره سورت وروستني ایتونه (له تجوید سره تلاوت)

لله ما في السموت وما في الأرض وإن تبدوا ما في
أنفسكم أو تخفوه يحاسبكم به الله فيغفر لمن
يشاء ويعذب من يشاء والله على كل شيء قدير ﴿٢٨٤﴾
ءامن الرسول بما أنزل إليه من ربه والمؤمنون
كل ءامن بالله وملئكته وكتبه ورسله لا نفرق
بين أحد من رسله وقالوا سمعنا وأطعنا غفرانك
ربنا وإليك المصير ﴿٢٨٥﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوېښتم لوست:

د البقره سورت وروستنی ایت (له تجوید سره تلاوت)

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۭ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ ۭ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ
رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعْفُ
عَنَّا ۪ وَاغْفِرْ لَنَا ۪ وَارْحَمْنَا ۪ اَنْتَ مَوْلٰىنَا فَانْصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٨٦﴾

یو ځلوېښتم لوست:

۱– د المطفِّفین له سورت څخه د کتاب تر پایه د مخکینیو لوستونو تکرارول.

۲– د یاد شوو سورتونو (الضحی، الانشراح، التین، القدر، الزلزلة، العادیات، القارعه، التکاثر، العصر، الهمزه، الفیل، قریش، الماعون، الکوثر، الکافرون، النصر، المسد، الاخلاص، الفلق، الناس او الفاتحه) اورېدل او تکرارول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون

لومړی فصل

عقاید

لومړی لوست

هدف: د عقایدو د علم تعریف، موضوع او غرض پېژندنه چې د راتلونکو درسونو او معلوماتو لپاره اساس او بنیاد شي.

۱- آیا د عقایدو د علم تعریف، موضوع، غرض مو زده دي؟

۲- د اسلام د سپېڅلي دین احکام په څو ډوله تقسیم شوي دي؟

د عقایدو د علم تعریف: د عقایدو علم هغه علم دی چې له اسلامي اعتقادي احکامو څخه بحث کوي.

موضوع: د عقایدو د علم موضوع اسلامي معتقدات دي.

غرض: د اسلامي معتقداتو او د هغو د اړونده مسایلو پېژندل دي.

د اسلام د مبارک دین احکام په درې ډوله تقسیم شوي دي.

الف : اعتقادي احکام

ب : عملي احکام

ج: اخلاقي احکام

الف: اعتقادي احکام: اعتقادي احکام هغه احکام دي چې په هغوی باندې عقیده لرل لازم او حتمي وي او پخپله عملي اړخ نه لري بلکې د دیني احکامو اساس او بنیاد ګڼل کیږي، او تر څو چې په هغو عقیده ونه لرو، حق یې ونه ګڼو، زمونږ اسلامي اعمال د الله تعالی په وړاندې نه قبلیږي اودا ډول احکام د معتقداتو په نامه سره یادیږي.

ب: عملی احکام: هغه احکام دي چې په هغو باندې د عقیدې لرلو سربیره د هغو عملي کول هم لازم او حتمي دي لکه د لمانځه ادا کول، روژه نیول او داسې نور.

ج:اخلاقي احکام: اخلاق په انساني نفس کې هغه فطري قوه ده چې په ډېره آسانۍ سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږي .

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره ولولي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دې سوال اوځواب وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم لوست

د عقيدې اصول

هدف: د اسلامي متعقداتو د اصولو پيژندنه.

عقيده په لغت کې له عقدڅخه اخېستل شوې ده او عقد د تړلو په معنا دی.

د علماوو په اصطلاح کې عقيده په هغو امورو باندې دزړه تړل دي چې د شک، وهم او تخيل ځای په کې نه وي لکه: چې وايو ۲+ ۲= ۴.

په شرعي اصطلاح کې د هغو امورو قبلولو او درباندې يقين لرلو ته عقيده وايي چې د هغې په اثبات باندې يقيني دليلونه موجود وي او انساني عقل هم هغه وهم او تخيل نه شي ګڼلی او د شک ځای په کې وجود ونه لري، دغه امور په لاندې ډول دي.

۱- دالله تعالی په وجود او يووالي باندې عقيده لرل.

۲- د ملائکو په وجود باندې عقيده لرل.

۳- د انسان د هدايت لپاره د اسماني کتابونو په نزول باندې عقيده لرل.

۴- د انسان د هدايت لپاره د انبياؤ (عليهم السلام) په راليږلو باندې عقيده لرل.

۵- د آخرت په ورځ باندې عقيده لرل.

٦- عقيده لرل چې د خير او شر اندازه د الله تعالی لخوا ده.

۷- په بعث (له مرګ څخه وروسته ژوند) باندې عقيده لرل.

پورتني امورد اسلام د مبارک دين او ټولو اسماني اديانو اعتقادي اصول دي اسماني کتابونو او صحيفو وخت په وخت دغه امور د دين اصول او بنسټونه ګڼلي دي او بشريت ته يې تعليم او لارښوونه کړې ده. بشر هم له هغه وخت څخه چې په ځمکه کې يې ژوند پيل کړی دی د دغو اصولو په برخه کې تحقيق کړی دی، او ډول ډول يقيني دليلونه يې د علم په رڼا کې له کائناتو څخه ورباندې راوړي دي اود همدې دلايلو په رڼا کې ذکرشوي اصول د يقين مرحلې ته رسيدلي دي نولازمه ده چې عقيده پرې ولرو او حق يې وګڼو.

د زده کوونکو هڅونه:

زده کوونکي دې د عقيدې د اصولو په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د عقيدې د اصولو په هکله پوهيدلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې په لنډه توګه په معتقداتو پوره رڼا واچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېيم لوست

د الله تعالی په وجود او وحدانيت ايمان

هدف: د الله تعالی د وجود او يووالي پېژندل.

پوهيږو چې په الله تعالی باندې ايمان لرل په حقيقت کې په ټولو اسلامي معتقداتو باندې ايمان لرل دي. د الله تعالی د وجود او وحدانيت په باره کې ډېرفطري، عقلي او نقلي دليلونه شته چې هر يويې د انسان د يقين سبب ګرځي د هغو له جملې څخه د انسان په وجود کې روښانه دليلونه موجود دي چې مونږ د الله تعالی په وجود باندې مؤمن او معتقد کوي مثلا: که چېرې د انسان په خلقت (پيدايښت) او په دې کې چې څرنګه يو نسل د بل نسل څخه پيدا کيږي فکر وکړو نو يقين کوو چې يو عالم او قدرت لرونکی ذات موجود دی چې مونږ يې پيدا کړي يو او د ژوند د دوام اسباب يې راته تيار کړي دي.

مثلا: انسان لومړی د اوبو د يوه (څاڅکي) څخه څه زيات شی نه وي چې دا څاڅکی په يوه مناسب ځای کې ځای نيسي بيا د وينې په ټوټه او وروسته په غوښه اوهډوکو بدليږي، بيا د انسان شکل غوره کوي او له ټاکلي وخت سره سم پيداکيږي.
د ماشومتوب مرحلې تيروي، د عقل او پوهې څښتن ګرځي او د خپل ژوند د چارو تدبيرکوي نو آيا د داسې دقيق نظام وجود چې د انسان د خلقت اود نسل د بقاء له پاره منځ ته راغلی دی د عالم ، توانا او قدير واجب الوجود (الله تعالی) له ذات څخه پرته د تصور وړدی؟ نه! هيڅ کله نه. نو لدې کبله مو فطرت او عقل هم حکم کوي چې په الله تعالی باندې معتقد شو.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ په ګروپي ډول د عقيدې د لمړي اصل په باره کې خبرې وکړئ!
- ❖ د درس په هکله يو له بل څخه پوښتنې وکړئ!

ارزونه:

زده کوونکو ته وظيفه ورکړئ چې هر يو د الله تعالی د وحدانيت په باره کې دليل وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه

هدف: د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو له مفاهیمو سره آشنایي.

آیا د الله تعالي د ثبوتي او سلبي صفتونو سره آشنایي لرئ؟

د ثبوتي او سلبي صفتونو تر منځ څه فرق دی؟

په تېرو ټولګیو کې مو ویلي وو چې د الله تعالي ذات په کمالیه صفتونو موصوف دی او د الله تعالی صفتونه په ذاتي او فعلي صفتونو ویشل شوي دي اوس زیاتوو چې د الله تعالي صفتونه په ثبــوتي او سلبي صفتونو هم تقسیم شوي دي.

الف: ثبوتي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو اثبات یي د الله تعالي ذات ته ازلاً او ابداً حتمــي وي او هیڅ کله پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور نشي کیدلای لکــه ذاتي صفتونه (حیات، قدرت، علم، اراده، سمع، بصر او کلام)؛ ځکه که چېري پرته له دغو صفتونو څخه د الله تعالی د ذات تصور وکړو معنی یې داده چې (العیاذ بالله) د الله تعالی ذات مو ناقص تصور کړی دی.

ب: سلبي صفتونه:

هغه صفتونه دي چې د مفاهیمو نفې (سلب) یې د الله تعالی څخه حتمــي وي او د الله تعالي ذات ازلاً او ابداً د داسې صفتونو څخه منزه او پاک دی ځکه پــه الله تعــالي خــوب مرګ، مرض، او داسې نور سلبي صفات نه راځي او له دغو څخه کاملاً پاک او منزه دی.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ازلي او ابدي صفتونو په هکله خبرې وکړي.

د الله تعالی د ثبوتي او سلبي صفتونو په هکله دې سوال او ځواب وکړي.

ارزونې:

- آیا د درس محتوی په لنډ ډول ویلی شئ؟
- د ثبوتي او سلبي صفتونو فرق وواياست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي

هدف: د الله د صفتونو له قديموالي سره اشنايي.

دالله تعالی صفتونه ازلي او ابدي دي يعني ابتدا او انتها نه لري ځکه که چېرې د الله تعالی صفتونه ازلي او ابدي نه شي نو معنا به يې دا وي چې الله تعالی يوه موده بې لـه کوم صفت څخه پاتې شوی دی، او وروسته نوی صفت الله تعالی ته ثابت شوی دی يا يو صفت له الله تعالی څخه زايل کيدای شي او بل ورته نوی پيدا کيدای شـي، پـه دواړو صورتونو کې الله تعالی د صفت له حدوث څخه مخکې يا يې له زوا ل څخـه وروسـته (العياذبالله) ناقص تصورکېږي او د الله تعالی په ذات کې نقصان محال (ناممکن) دی.

بناءً بايد عقيده ولرو چې د الله تعالی ټول صفتونه قديم ، ازلـي او ابـدي دي او هيڅ کله الله تعالی ته نوی صفت نه دی حادث شوی او نه له الله تعالی څخه دکوم صفت د زوال امکان شته لکه چې د الله تعالی ذات قديم (ازلي او ابدي) دی صفتونه يې هم قـديم دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د ازلي او ابدي د مفهوم په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.
- ❖ دقديم، ازلي او ابدي په هکله دې يوله بل څخه پوښتنې وکړي اوځوابونو ته دې فکر وکړي.

ارزونې:

- د ازلي او ابدي مفهوم څه دی؟
- آيا د درس په محتوی پوه شوي ياست؟

ښاغلی ښوونکی دې درس په ډېره ساده ژبه بيان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

الله تعالی مطلق مختار دی

هدف: د الله تعالی له تام اختیار سره اشنایي.

د الله تعالی اراده، اختیار او قدرت مطلق دي یعني الله تعالی هر عمل په بشپړ قدرت، ارادې او اختیار سره عملي کوي او هیڅوک د ده د قدرت، اختیار او ارادې په وړاندې نه شي ودریدلای او نه یې مانع کیدای شي ځکه الله تعالی بې نیازه ذات دی او د ټول مخلوق حقیقي مالک دی په خپل مخلوق کې هر ډول تصرف کوي، هیڅ ډول اعتراض ورته متوجه کیدای نه شي. هغه حقیقي معبود دی او د دې لایق دی چې خپل بنده ګان د دوی په عملونو باندې مکافات او مجازات کړي.

هو! د الوهیت مفهوم هم دادی چې یوازې او یوازې دغه مقتدر او بې نیازه ذات د هر ډول عبادت، ثنا او ستاینې حق لري بل هیڅوک یې نه لري.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ د الله تعالی د تام اختیار په هکله څو مثالونه بیان کړئ!
- ❖ د الله تعالی د تامې ارادې په هکله یو له بل سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- زده کوونکي دې د درس محتوی په خپلو ژبوسره ووایي.

ښاغلی ښوونکی!

د هدف د ښوونې څخه وروسته زده کوونکو ته د انفرادي مطالعې تو صیه وکړې او د موضوع په هکله دې ارزښتناکې پوښتنې طرحه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

بنده فاعل مختار دی

هدف: د بنده له اختيار لرلو سره اشنايي.

د بنده د اختيار په هکله څه معلومات لرئ؟

بنده په خپل عمل يعني د خير او شر په کولو کې اختيار لري او په خپل عقل سره د خير او شر تمييز کولای شي ځکه چې الله تعالی د تمييز توان ورکړی چې د خير لارې ولټوي يا دا چې د شر په لاره ګام اوچت کړي. مثلا: انسان کولای شي غلا وکړي او يا دا کار په خپل اختيار پريږدي د شرعي احکامو او عقل له لارې يې هم په دې پوه کړی دی چې د الهي احکامو پيروي او د ښوکارونو کول د انسان د دنيا او آخرت د نجات سبب ګرځي، اود الله تعالی نافرماني، يعني بد عملونه کول د انسان د دنيا او آخرت د بدبختۍ سبب کيږي که چيرې انسان د بدوکارونو لاره غوره کړي مجازات ورکول کيږي، که د توحيد او ښو عملونو لاره غوره کړي د الله تعالی لخوا د اجر او ثواب مستحق ګڼل کيږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې څخه وروسته يو ځل دا درس په فردي ډول سره مطالعه کړي.
- ❖ د بنده داختيار په هکله دې يوله بل څخه پو ښتني وکړي.

ارزونه:

زده کوونکو ته وخت ورکړئ چې د بنده د اختيار په هکله په خپله مثالونه څرګندکړي.

آتم لوست

د بشريت اړتيا پيغمبرانو ته

هدف: پيغمبر ته د انسان د اړتيا په هکله معلومات ترلاسه کول
څوک کولای شي چې پيغمبر ته د انسانانو د ضرورت لرلو په هکله خبرې وکړي؟

پوهيږو چې رسول هغه شخص ته وايي چې د الله تعالی له خوا د بشر لارښوونې له پاره را استول شوی وي په انبيا ؤ (عليهم السلام) د ايمان، او د هغوی د صفتونو په هکله مو په تيرو ټولګيو کې يو څه معلومات ترلاسه کړي دي اوس په دې برخه کې چې د انبياؤ (عليهم السلام) را ليږنې ته څه ضرورت دی معلومات تر لاسه کوو:
منل شوې ده چې انسان د خپلې عقيدې د اصلاح لپاره داسې شخص ته ضرورت لري چې هغه ته د توحيد، او خپل خالق د پيژندنې لارې وروښيي او دا هم ښکاره ده چې کوم وخت انسان د خپل پروردګار په هکله معلومات ندي ترلاسه کړي عقيده يې د انحراف سره مخامخ شوې ده، د بتانو او قبرونو او داسې نورو طبعي شيانو او مخلوقاتو لمانځنه او عبادت يې غوره کړی دی. او دا چې د انسان ژوند ټولنيز دی، ټولنيز ژوند خامخا د يوه قانون غوښتونکی دی چې د هغه په وړانګو کې د خير لارې ولټول شي او د شر او فساد څخه په امان پاتې شي دا رنګه قانون پرته له دې چې د الله تعالی لخوا د پيغمبر په وسيله انسان ته ورسيږي او تعليم شي دتصور وړ نه دی.

لنډه دا چې په الله تعالی باندې دايمان لرلو لارې د خپل نفس، کورنۍ په هکله مکلفيتونه يا په بل عبارت توحيد، خدای پيژندنه، فردي او اجتماعي مکلفيتونه دا ټول انسان ته د الله تعالی لخوا دانبياؤ (عليهم السلام) په و سيله رسيد لي دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د پيغمبرانود دندو په اړه فکر وکړي او بيا دې هر ګروپ په خپله ژبه بيان کړي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دې پوښتنې وکړي.

ارزونه:

- آيا زده کوونکي د درس حاصل ويلای شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست

د انبیاؤ (علیهم السلام) عصمت

هدف: د انبیاؤ (علیهم السلام) له ځانګړتیاوو سره اشنايي.

نبي (پیغمبر) لکه چې له نامه څخه یې معلومیږي هغه شخص دی چې د الله تعالی پیغام د هغه بنده ګانوته رسوي، الله تعالی دا مهمه دنده هغو کسانو ته سپارلې ده چې ټولو خلکو ته بې له توپیر څخه ربښتوني امانت لرونکي وو ، له وړو او لویو ګناهونو څخه پاک او معصوم وو، هیڅ کله یې درواغ نه دي ویلي ، د چا په مال یې تېری نه دی کړی د خپلې دندې د اداءکولو په مقابل کې یې اجوره نه ده اخیستې او د هیڅ ظالم په مقابل کې یې د تسلیمۍ سر نه دی ټیټ کړی.

په دې هم باید پوه شو، چې انبیاء (علیهم السلام) لکه نور انسانان د ټولو طبیعي او بشري اړتیاو لکه خوړلو، څښلو او خوب کولو څخه ګټه اخیستله ځکه دوی هم انسانان وو د پیغمبرانو علیهم السلام ستره او اساسي دنده انسانانو ته د نیکیو په لوري بلنه او له بدیو څخه منع کول و.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن له ځانه سره مطالعه کړي.
- ❖ زده کوونکي دې دانبیاوو (علیهم السلام) په ځانګړتیاوو اوصفتونوکې مباحثه وکړي.

ارزونه:

انبیاء(علیهم السلام) څه صفتونه لري؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته تو ضیح کړي چې پیغمبران انسانان دي او په دې عقیده لرو چې انسانانو ته د بشر له نوعې څخه انبیاء را استول شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

محمد صلی الله علیه وسلم

هدف: د محمد (صلي الله عليه وسلم) په رسالت باندې د ایمان له طریقې سره اشنا یي.
آیا د خاتم الانبیاء د عبارت له معنا، او مفهوم سره اشنايي لرئ؟

ایمان او عقیده لرو چې محمد ﷺ د الله تعالی بنده او د انبیاوو(علیهم السلام) د لړۍ تر ټولو وروستی نبي دی، د محمد (صلي الله عليه وسلم) له بعثت (را لیږنې) څخه وروسته بل پیغمبر نه دی را لیږل شوی او نه رالیږل کیږي او د محمد(صلي الله عليه وسلم) نبوت د قیامت تر راتلو پورې دوام لري. عیسی (علیه السلام) به هم چې قیامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې ته راښکته کیږي د اسلام له داعیانو څخه وي او د رسول الله (صلي الله عليه وسلم) دیوه امتي په څېر به دعوت کوي.

عقیده لرو چې د اسلام روښانه دین د ټولو اسماني ادیانو څخه کامل دین دی اود دې دین د لمر په راختلو سره ټول اسماني شریعتونه منسوخ شوي دي او دا دین د انسان له پاره د دنیا او آخرت دنیک بختۍ ضامن دی او پیروي ورڅخه د قیامت تر راتلو پورې دانسان په ذمه باندې د الله تعالی لخوا ایښودل شوې ده.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د خاتم الأنبیاء د عبارت په معنا کې فکر او خبرې وکړئ!
- ❖ د درس په موضوع کې یو له بل څخه پو ښتنې وکړئ!

ارزونه:

- خاتم الأنبیاء څه معنی لري؟

ښاغلی ښوونکی دې په دې هکله پوره معلومات وړاندې کړي.

نوټ: زمونږ عقیده ده چې عیسی (علیه السلام) قیامت ته په نږدې زمانه کې ځمکې تــه را ښــکته کیږي او د اسلام لپاره به د محمد(صلي الله عليه وسلم) د یوه امتي په څېر دعوت چلوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسم لوست

قرآن عظيم الشان

هدف: د قرآن عظيم الشان په باره کې کره او لنډ معلومات تر لاسه کول او په رڼا کې يې د سمې عقيدې زده کړه.

د قرآنکريم په هکله چې څه معلومات لرئ هغه ووایاست ؟

عقيده لرو چې قرآن کريم د اسماني کتابونو تر ټولو وروستنی کتاب دی، چې په لنډه توګه د ټولو اسماني کتابونو احکام، د علومو مبادي او ټول هغه څه چې انساني ژوند ورته تر قيامته پورې اړتيا لري په کې موجود دي، نو هر هغه څه چې په قرآن کريم کې راغلي دي حق دي. په معتقداتو کې يې د الله تعالی د ذات، وحدانيت او د صفاتو ازلي او ابدي والی، د ملايکو او پيريانو وجود، د انبياؤ (عليهم السلام) د رسالت، د قيامت د ورځې د راتلو، د عملونو د محاسبې، جنت، دوزخ، شفاعت او داسې نورې لارښوونې قطعي او يقيني دي او مونږ په هر يوه باندې په ايمان لرلو مکلف يو او له يوه اعتقادي امر څخه انکار کول په حقيقت کې له ټولو اعتقا دي امورو څخه انکار کول دي.

قرآنکريم مونږ ته احکام راوړي، چې ځينې امور يې حلال او ځينې نور يې حرام ګڼلي دي. د حلالو حرام ګڼل او د حرامو حلال ګڼل هم له قرآنکريم څخه انکار بلل کيږي، او له احکامو څخه يې سرغړونه ګناه ده دا کتاب (قرآنکريم) له هر ډول تحريف څخه محفوظ دی او د نزول له وخت څخه تراوسه پورې زيات علماء د قرآن د مطالبو او مفاهيمو په زده کړه او څېړنه بوخت دي، اود اداء طرز، حرکات،کلمې، او جملې يې داسې ساتل شوي دي چې هيڅ ډول تحريف او تغيير نه دی په کې راغلی.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د ښوونکي له شرحې وروسته دوه دوه تنه په خپلو منځونو کې خبرې وکړي.

زده کوونکي دې په ډلو و ويشل شي اود درس د محتوی په باره کې دې خبرې وکړي.

ارزونه:

- قرآنکريم څرنګه کتاب دی په دې هکله پوره معلومات ور کړئ!

ښاغلی ښوونکی! درس دسوال او ځواب په ډول سره توضيح کړئ او نتيجه ورڅخه واخلئ!

پوښتنې

۱– اسلامي احکام په څو ډوله دي؟

۲– د اعتقادي اصولو نومونه واخلئ!

۳– عملي احکام توضيح کړئ!

۴– د الله تعالی د وجود او وحدانيت دليل بيان کړئ!

۵– د الله تعالی ثبوتي او سلبي صفتونه بيان کړئ!

٦– د الله تعالی د صفتونو د ازلي او ابدي توب په باره کې پوره توضيح ورکړئ!

۷– الله تعالی مطلق مختار دی. په دی هکله معلومات وليکئ!

۸–د بنده د اختيار په هکله معلومات وليکئ!

۹– پيغمبر ته د بشريت د ضرورت په هکله مو چې څه زده وي ويې ليکئ!

۱۰– د انبياء(عليهم السلام) په هکله چې له ګناه څخه معصوم دي. خپل معلومات وليکئ!

۱۱– د خاتم الأنبياء مفهوم بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم فصل فقه

لومړۍ برخه

دولسم لوست

د زكات احكام

هدف: د فقهې د تعريف زده كړه.

پوهيږو چې قرآنكريم د الله تعالى كلام او حديث د حضرت محمد (صلى الله عليه وسلم) قول، فعل او تقرير(د يو كار ليدل او پرې چوپ پاتې كيدل) دي. له قرآنكريم او نبوي احاديثو څخه د شرعي حكم اخيستنه د مجتهدينو دنده ده مجتهدينو ته فقهاء وايي نو د فقهې علم هغه علم دی چې له شرعي احكامو څخه بحث كوي كوم چې له قرآنكريم او نبوي احاديثو څخه استنباط شوي وي يا په بل عبارت هغه علم دی چې له فرايضو، واجباتو، سنتو، حلالو، حرامو، حقوقو او ادابو څخه بحث كوي بناءً د فقهې علم د خپل ځان،خالق، كورنۍ، ټولنې په وړاندې زمونږ حقوق او دندې ټاكلې او د عباداتو احكام يې راته بيان كړې دي. په ټيټو ټولګيو كې مو د اوداسه ، لمانځه او روژې احكام زده كړې دي. اوس غواړو د زكات او حج احكام چې هر يو د اسلام له پنځو بناګانوڅخه دي په لنډه توګه زده اوله ګټو سره يې اشنا شو.

د زده كوونكو هڅونې:

❖ زده كوونكي دې د فقهې د تعريف په هكله مباحثه وكړې.

ارزونه:

- ايا زده كوونكو د فقهې مفهوم زده كړی دی او سم يې بيانولی شي؟

ښاغلی ښوونكی!

د دې درس محتوی پوره شرح كړئ!

دیارلسم لوست

زکات

هدف: د زکات له تعریف او ګټو سره اشنايي.

زکات څه معنی لري؟

تعریف: زکات په لغت کې د پاکۍ په معنا دی.

او په شریعت کې: دټاکلي مال (نصاب) څخه ټاکلیو اشخاصو ته د نیت دلرلو سره د مال یوې ټاکلې برخې ورکولو ته زکات وايي. زکات د اسلام د پنځو بنا ووڅخه یوه بنا ده اود شرطونو دموجود یت په وخت کې پر مسلمان باندې فرض کیږي.

زکات د قرآنکریم په آیاتونو او نبوي احادیثو سره فرض شوی دی په چا چې فرض وي نو د هغه په نه اداء کولو ګنهګار او له فرضیت څخه یې منکر کافر دی.

زکات سربیره پردې چې د الله تعالی د امر پر ځای کول دي لاندې ګټې هم لري :

۱. د فقیرانو اړتیاوې رفع کوي.
۲. د اسلامي ورورولۍ اړیکې پیاوړې کوي.
۳. له اړو کسانو څخه دنا امیدۍ احساس لرې کوي.
۴. د فساد، غلا او د بل په مال د تجاوز مخ نیوی کوي.
۵. په مال کې خیر او برکت پیدا کوي.
۶. د آخرت اجر او ثواب یې هم لویه ګټه ده.
۷. کومه شبهه چې د مال د لاس ته راوړلو په وخت کې په مال کې پیدا شوي وي له منځه وړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د زکات د تعریف په باره کې خبرې اترې وکړي.
- ❖ د زکات ګټې دې یو له بل څخه وپوښتي.

ارزونې:

- د زکات ګټې یوه یوه ووایئ!
- آیا زده کوونکو د زکات لغوي او اصطلاحي تعریف زده کړی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

د زکات د فرضیت شرطونه

هدف: د زکات د فرضیت د شرطونو پیژندنه.

آیا زکات په هر مسلمان باندې فرض دی؟

زکات د لاندې شرطونو د موجودیت په وخت کې په مسلمان باندې فرض کیږي:

۱- اسلام ۲- عقل ۳- بلوغ ۴- حریت (ازادي) ۵- نصاب ۶- د مالک په کامل ملکیت کې په مال پوره یو قمري کال تیریدل ۷- مال یې له ضروري اړتیاؤ څخه زیات وي اوپوروروباندې نه وي.

۸_ په دې موده کې د مال څخه د ګټې اخیستلو امکان.

د پورتنیو شرطونو په پام کې نیولو سره زکات په کافر، لیونی واړه هلک او غلام باندی نه فرض کیږي او هم په هغه چا چې د نصاب مالک نه وي فرض نه دی او هم په هغه مال کې چې پوره یو کال د مالک په ملکیت کې نه ويورباندې تیر شوی. یا دا چې نفع (ګټه اخیستل) ورڅخه متصوره نه وي؛ زکات نه فرض کیږي. هغه څوک چې زکات ورباندې فرض وي لازمه ده چې د زکات د اداء کولو په وخت کې د زکات د ورکولو نیت وکړي او هغه څوک چې زکات اخلي لازمه نه ده چې په دې پوه وي چې د زکات مال ورته ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د زکات د فرضیت دشرطونو په هکله خبرې وکړي.
- ❖ زده کوونکي دې وروسته د ښوونکي د توضیح څخه درس په پټه خوله سره مطالعه کړي او په خلاصه توګه دې یو بل ته ووایي.

ارزونه: زده کوونکي دې د زکات د فرضیت د شرطونو نمونه واخلي.

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته په ګوته کړي چې زکات په هغه مال کې فرض دی چې د ګټې تصور ورڅخه کیږي که څه هم فعلاً ور باندې کومه ګټه مرتبه نه وي بناءً په غصب شوي اوبندساتل شوي مال کې چې کله د اصل مالک لاس ته راشي د تیرې مودې زکات پرې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

د زکات نصاب

هدف: د زکات د نصاب مفهوم او د سپینو زرو د نصاب پیژندنه.

نصاب یعنی څه؟

د زکات نصاب هغه معیني اندازې مال ته وايي چې شریعت د زکات د فرضیت لپاره ټاکلی دی نو کله چې مالونه د نوعیت (جنس) په لحاظ متفاوت دي د زکات د فرضیت نصاب یې هم متفاوت دی.

د سپینو زرو نصاب:

د سپینوزرو د نصاب اندازه دوه سوه درهمه ده چې د وزن په لحاظ یوسل اوخلویښت (۱۴۰) مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی کیږي یعنې کله چې یو شخص دوه سوه شرعي درهم چې وزن یې یو سل او څلویښت مثقاله چې د (۵۹۴) ګرامه سره مساوي دی ولري او یو کال دده په ملکیت کې وربانديې تیر شي په هغه کې پنځه درهمه یا د هغه قیمت زکات ورکول کیږي او له پورتني نصاب څخه په لږو سپینوزرو کې زکات نشته. کله چې سپین زر له دوه سوه درهمو څخه زیات شي د هروڅلویښتو درهمو څخه یو درهم زکات لازم دی. د مثال په توګه: له دوه سوه درهمو څخه پنځه درهمه له دوه سوه او څلویښت درهمو څخه شپږ درهمه زکات ورکول کیږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې په فردي او ګروپي توګه د سپینوزرو د نصاب په باره کې خبرې وکړي.
- ❖ د درس دمحتوی په هکله دې یوله بل څخه پو ښتنې وکړي.
- ❖ درس دې په پټه خوله سره مطالعه کړي.

ارزونه:

ایا د نصاب مفهوم مو پیژندلی دی؟ ۲ د نقرې (سپینو زرو)د نصاب اندازه څومره ده؟

نوټ: لس شرعي روپۍ مساوي دي له اوو مثقالو سره او دوه سوه شرعي روپۍ مساوي دي د یو سل او څلویښت مثقالو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

د سرو زرو د زکات نصاب

هدف: د سرو زرو د زکات له نصاب سره اشنايي.

د سروزرو د زکات نصاب شل (۲۰) مثقاله سره زر دي چې د (۸۵) ګرامو سره مساوي دي. یعنی که سره زر له شلو مثقالو څخه چې (۸۵) ګرامه کیږي کم وي زکات په کې فرض نه دی، اوپه شل مثقاله سرو زرو کې چې یو کال د مالک په ملکیت کې ورباندې تیرشي نیم مثقال(۲،۱۲۵) ګرامه سره زر یا د هغه قیمت زکات دی کله چې سره زر له شلو مثقالو زیات شي په هرو څلورو (۴) مثقالونو کې دوه قراطه(۱) (۰،۴۲۵۰) ګرامه سره زر زکات دی که چېرې یو شخص سره زر او سپین زر دواړه ولري ولې یو يې هم په یواځې توګه نصاب ته نه رسیږي باید دواړه قیمت شي دسرو زرو او سپینو زرو هر یو نصاب یې چې پوره کاوه له هغه نصاب څخه د زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د سرو زرو د نصاب په هکله خبرې وکړي.
- ❖ د ګډ نصاب په هکله مباحثه وکړئ!

ارزوني:

- د سروزرو د نصاب اندازه ووایئ!
- ګډ نصاب یعنې څه؟

ښاغلی ښوونکی دې د ګډ نصاب په هکله پوره معلومات ورکړي.

۱ــ یو مثقال د (۴،۲۵) ګرامو څخه عبارت دی، او یو مثقال (۲۰) شل قراطه دی. او یــو قــراط (۰،۲۱۲۵) ګرامه کیږي.

اووه لسم لوست

د نغدو پیسو او تجارتي مالونو زکات

هدف: د تجارتي مالونو او نغدو پیسو د نصاب پیژندنه.

د تجارتي مالونو نصاب : په تجارتي مالونو کې چې قیمت یې د سرو یا سپینو زرو د نصاب سره برابر وي زکات فرض دی، همداراز که یو شخص سره زر،سپین زر او تجارتي مالونه ولري او د درې واړو قیمت د سرو یاسپینو زرو نصاب ته ورسیږي زکات په کې فرض دی که چیرې د تجارتي مالونو نصاب د کال په اول او اخر کې تکمیل وي ولې د کال په نیمایي کې د نصاب څخه لږ وي د کال اخر ته اعتبارورکول کیږي.

د نغدو پیسو نصاب : په مروجو نغدو پیسوکې چې د سرو یا سپینو زرو نصاب ته رسیدلې وي زکات فرض دی، نغدې پیسې هم د سرو او سپینوزرو سره جمع کیږي که چیرې یې د سرو او سپینو زرو نصاب پوره کاوه زکات په کې فرض دی.

د سروزرو، سپینوزرو او تجارتي مالونو په زکات ورکولو کې د مروجو پیسو ورکول جواز لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله سره مطالعه کړي.

❖ د درس مطلب دې په خپله ژبه سره ووایي.

ارزونه:

د تجارتي مالونو د زکات حکم بیان کړئ؟

نوټ: د کور په وسایلو کې که څه هم د نصاب نه زیات وي زکات نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارویو د زکات لومړنی نصاب

هدف: د څارویو(حیواناتو) د زکات د نصاب سره اشنایي.

د څارویو (حیواناتو) له جملې څخه یواځې په څلور (۴) ډوله څارویو کې چې د کال زیاته برخه په صحرا کې وڅري او ټاکلي نصاب ته ورسیږي زکات په لاندې ډول فرض دی:

۱– د اوښانو نصاب پنځه (۵) څرنده اوښان دي چې زکات يې یو پسه یا د هغه قیمت دی. له پنځو څخه په کمو او ښانو کې زکات نشته.

۲– په دیرشو(۳۰)څرنده غوایانو او میښو کې زکات یو کلن خوسی یا د هغه قیمت دی او له هغه څخه په کمو کې زکات نشته.

۳– په څلویښتو(۴۰) څرنده پسونو کې زکات یو پسه یا د هغه قیمت دی که تر څلویښتو لږ وي زکات نه لري.

آسونه خاص نصاب نه لري بلکې هغه آسونه چې په صحرا کې څري نو څښتن يې اختیار لري چې د هر آس څخه یو دینار ورکړي یا دا چې ټول آسونه قیمت کړي او له هرو دووسو(۲۰۰) درهمو څخه پنځه(۵) درهمه زکات ورکړي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د حیواناتو د نصاب په برخه کې یوله بل سره خبر ې وکړئ!
- ❖ د استاد له تشریح څخه وروسته درس یو ځل له ځان سره مطالعه کړئ!

ارزوني:

۱– د څارویو د زکات په باره کې څه معلومات لرئ؟

۲– د پسونو نصاب څومره دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د غلو، دانو او مېوو زکات

عشر او نصف عشر

هدف: د ځمکې د حاصلاتو د زکات سره اشنايي.

د ځمکې حاصل دانې او ميوې ټاکلی نصاب نه لري همداراز د کال تيرېدل په کې شرط نه دي او په لاندې ډول سره يې زکات ورکول کيږي:

۱–که چيرې ځمکه د باران يا جاري اوبو لکه د ويالو او يا رودونو اوبو خړوبوله نو د ځمکې د حاصل زکات يې عشر (لسمه) برخه ده.

۲– که چيرې ځمکه په ماشين، ارهټ او نورو داسې وسيلو چې د انسان يا څاروي تکليف غواړي اوبه کيږي؛ يا مصرف ته ضرورت لري په هغه کې نصف عشر (يو په شلو) کې زکات لازميږي.

په دې هم بايد پوه شئ چې د ځمکې د حاصلاتو په زکات کې د مالک عقل، او بلوغ شرط نه دی بلکې د صغير او ليوني څخه هم اخيستل کيږي که چيرې د ځمکې څښتن مسلمان نه وي اسلامي دولت دنده لري چې د ځمکې په کافر څښتن باندې خراج کيږدي. خراج هغه ټاکلی حق دی چې اسلامي دولت يې د هغې ځمکې د حاصل څخه اخلي چې مالک يې مسلمان نه وي او اسلامي دولت داهم حق لري چې په هغو ځمکو چې څښتن يې نه کړي خراج وټاکي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ د درس په محتوی باندې د ګروپ په شکل بحث وکړئ!
- ❖ د درس د محتوی په هکله يو له بل څخه پو ښتنې وکړئ!

ښاغلی ښوونکی! زده کوونکي بايد پوه شي چې عشر او زکات عبادت دی او کافر د عبادت اهل نه دی بناءً د هغو کافرانو د ځمکو په حاصلاتو کې چې په اسلامي هيواد کې اوسېږي خراج يعني ماليه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د زکات د مصرف ځایونه

هدف: د زکات د ورکولو د ځایونو پېژندنه.

د زکات مال په کومو ځایونوکې مصرفیږي؟

د زکات مال په لاندې ځایونو کې مصرفیږي:

۱. فقیران:یعنې هغه کسان چې د هغوی ټول مال د هغوی له اصلي ضرورته پرته یوه نصاب ته هم نه رسیږي.
۲. مساکین: هغه خلک دي چې هیڅ شی نه لري ..
۳. عاملین:هغه اشخاص چې اسلامي دولت د زکات را ټولولو لپاره ټاکلي وي، او نورمعاش ونه لري.
۴. مؤلفة القلوب: هغه خلک دي چې له اسلام سره د دوي د مینې پیداکیدل مطلوب وي.
۵. مریان:(غلامان) هغه کسان دي چې دخپلې ازادۍ د لاس ته راوړلو لپاره مال ته ضرورت لري.
٦. پوروړي (قرضداران): هغه کسان دي چې لاس ته راوړنه یې د قرض څخه لړه وي او د قرض (پور) لپاره کوم مالي مدرک نه لري.
۷. ابن سبیل:هغه مسافر چې مال ونه لري اویا یې خپل مال ته لاس نه رسیږي .
۸. في سبیل الله: هغه خلک دي چې د الله په لاره کې دي لکه مجاهدین او یا د دیني علومو زده کوونکي چې مرستې ته اړتیا لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې لوست د ښوونکي له توضیح څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.
❖ زده کوونکي دې د لوست د محتوی په هکله خبرې وکړي.

ارزونه:

آیا زده کوونکو د زکات د مصرف ځایونه پېژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته وښایي چې اسلامي شریعت دولت ته حق ورکړی دی چې د خلکو څخه زکات را ټول کړي او په خپلو شرعي مواردو کې یې په مصرف ورسوي. د دولت له خوا چې د زکات د ټولولو له پاره کوم کسان ګمارل کېږي عاملین ورته وایي. همدارنګه زده کوونکو ته دا واضح کړئ چې د زکات په مال کې د اخیستونکي قبض (اخیستنه) لازمه ده نو د زکات له ماله د مړي لپاره کفن نه شي کولی؛ مسجد پرې نه شي جوړولی؛ او څاه پرې نه شي کیندلی.
همدا راز خپل پلار، زوی، نیکه، لمسي، خپل میړه، یا میرمنې ته د زکات ورکول روانه دي، او د غني شخص نابالغه اولاد او بني هاشمو ته هم د زکات ورکول جواز نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- زكات په لغت او اصطلاح كې تعريف كړئ!

۲- د زكات ګټې بيان كړئ!

۳- د زكات نصاب تعريف كړئ!

۴- د سرو او سپينوزرو د زكات د نصاب په هكله معلومات را كړئ!

۵- كله چې سره او سپين زر دواړه يو ځای يوه نصاب ته ورسيږي حكم يې څه دی؟

۶- د نغدو پيسو او تجارتي مالونو زكات څرنګه ادا كيږي معلومات راكړئ!

۷- د څارويو د زكات په هكله لنډ معلومات وليكئ!

۸- د آسونو د زكات په هكله لنډ معلومات وليكئ!

۹- د ځمكې د حاصل زكات د نورو مالونو سره څه توپير لري بيان يې كړئ!

۱۰- د زكات د وركولو مستحقې ډلې كومې دي نومونه يې واخلئ!

یوویشتم لوست

حج

هدف: د حج تعــریف او حکــم پیژندنه.

د حج تعریف:

حج په لغت کې د قصد کولو په معنا دی. او په اصطلاح کې دالله تعالی کور (بیــت الله الحرام) ته د ځانګړیو مناسکو د اداءکولولپاره په ټاکلی وخت کې قصد کولو ته حج وایي.

د حج حکم: حج داسلام دسپیڅلي دین پنځمه بنا ده. چې په ټول عمر کې یو ځــل د هغه مسلمان په ذمه چې د کور د نفقې پرته بیت الله ته د تګ او را تګ تــوان ولــري فــرض کیږي.

دحج د فرضیت دلیلونه:

حج د قرآن عظیم الشان په آیتونو، نبوي احادیثو، د امت د علماوو په اجمــاع سره فرض شوی. په هغه چا چې حج فرض شي او قصداً یې ترک کړي د لویې ګناه مرتکب ګڼل کیږي. همدارنګه پرته له عذر څخه یې وروسته والی هم ګناه بلل شوې ده .

دا عبادت زیات ثواب لري لکه چې په یوه مبارک حدیث کې را غلي دي (څوک چې یواځې د الله تعالی د رضا لپاره حج وکړي، په هغه کې د جګړې او فسق مرتکب نه شي نو له حج څخه په راستنیدو به له ګناه څخه داسې پاک شي لکه په کومه ورځ چــې دی له مور څخه زیږیدلی وي).

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ دحج د تعریف او حکم په هکله دې یو له بل سره مباحثه وکړي.
- ❖ د حج دثواب په هکله دې په فردي او ګروپي توګه خبرې وکړي.

ښاغلی ښوونکی دې دحج د مزایاوو په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ويشتم لوست

د حج شرطونه

هدف: د حج د شرطونو پيژندنه.

ايا د حج له شرطونو سره اشنايي لرئ؟

حج دوه ډوله شرطونه لري: د فرضيت شرطونه او د اداء شرطونه.

الف: د فرضيت شرطونه: هغه شرطونه دي چې د هغو له تحقق څخه پرته حج د مؤمن په ذمه نه فرض کيږي لکه : اسلام ، عقل، بلوغ ، حريت(ازادي)، مالي استطاعت(توان) ، د لارې امن ، له ښځې سره د صالح محرم موجود والی اوجوړوالی .

د پورتنيوشرطونو په پام کې نيولو سره حج په کافر، ليوني، ماشوم، غلام، فقير او مسکين نه فرض کيږي.

ب: د اداء شرطونه:

د حج د اداء لپاره دوه شرطونه لازم دي.

١– وخت يعنی د حج د اداکولو وخت.

٢– احرام تړل.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د حج دشرطونوپه هکله مذاکره وکړي.
- ❖ دحج د اداء د شرطونو په هکله دې په فردي او ګروپي توګه مباحثه وکړي.

ارزونه:

زده کوونکي دې د حج د فرضيت دشرطونو نومونه واخلي او ودې وايي چې د فرضيت او د اداء شرطونه څه توپير لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروېشتم لوست

د حج فرضونه او واجبات

هدف: د حج د فرضو او واجباتو پيژندنه.

آيا کولی شئ د حج د فرضونو نومونه واخلئ؟

په حج کې درې عملونه فرض دي:

١– احرام تړل په تلبيه ويلو سره.

٢– په عرفات باندې دريدل (په ځانګړي وخت کې)

٣– د زيارت طواف (افاضي طواف)

په دی بايد پوه شئ چې احرام د حج له فرضي شرطونو څخه دی او په عرفـات بانـدې وقوف(دريدل) د حج رکن دی او وخت يې د ذوالحجې د نهمې ورځې د لمر لـه زوا ل څخه د اختر د ورځې تر صبح صادق (رېښتيني سبا) پورې دی. او د زيارت طواف هم د حج رکن دی او وخت يې د اختر د ورځې له رېښتيني سبا څخه د اختر د درېمې ورځــې تر پايه پورې دی.

د حج واجبات:

په حج کې واجب عملونه هغه دي چې په ترک کولو (نه کولو) سره يې د م (د څـاروي حلا لول) په حاجي لا زميږي او په لانديې ډول دي:

١. له ميقات (معين ځای) څخه د احرام تړل.
٢. د لمر تر لويدلو پورې په عرفات دريدل.
٣. په مزدلفه کې وقوف.
٤. د صفا او مروا په منځ کې سعي (منډه)کول.
٥. د جمرو ويشتل.
٦. سر خريبل يا ويښتان کمول.
٧. د وداع طواف کول. ٨_ قرباني (د شکر دم) ٩_ د عرفې شپه په منـیٰ کـې تېرول.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د حج د فرضونو په هکله مباحثه وکړي.
- ❖ د حج د ارکانو دې يو له بل څخه پو ښتنه وکړي.

ارزونه: آيا د حج فرضونه مو پيژندلي دي؟

ښاغلی ښوونکی دې د ميقاتونو په باره کې زده کوونکو ته مفصل معلومات ورکړي او ورتــه ودې وايي چې ميقاتونه هغه معين ځايونه دي چې د بيت الله په شاوخوا کې د احرام تړلو لــه پـاره پيغمبر(صلی الله عليه وسلم) ښودلي دي.

څلیر ویشتم لوست

احرام

هدف: د احرام له تعریف او ترتیب سره اشـــــنایـــــــــــي.

احرام څه شی دی؟

احرام د څه له پاره دی؟

د حج یا عمرې نیت کولو ته احرام وایي

د احرام ترتیب:

احرام کوونکی باید نوکان غوڅ اوله بدن څخه ځیني ویښتان لرې کړي .

١- غسل دې وکړي، که غسل ونه کړي اودس دې وکړي .

٢- دوه سپیني جامې (لنګ او څادر) د واغوندي نوې وي اوکه پریمینځل شوې خوچې ګنډل شوې نه وي .

٣- خوشبو يې دې استعمال کړي.

د دوه رکعته لمونځ د اداء کولو څخه وروسته که چیرې یوازې د حج اراده يې کړې وي داسې نیت دې وکړي: خدایه! (ما د حج د اداء کولو اراده کړې ده ته يې ما ته اسانه وګرځوې او له ما څخه يې قبول کړې)او ودې وایي: "لبیک بحج اللهم لبیک"

اوکه چیرې د حج او عمرې دواړو اراده يې کړې وي داسې نیت به کوي: یا الله! زه د حج او عمرې اراده لرم ما ته يې اسان کړې او دواړه له ما څخه قبول کړې. او ودې وایي: ((لبیک بحج وعمرة اللهم لبیک)).

او که چیرې يې یواځې د عمرې د ادا کولو اراده کړې وي داسې نیت دې وکړي:" خدایه! زه د عمرې د ادا کولو اراده لرم نو ماته يې اسانه کړې او له ماڅخه يې قبوله کړې، او ودې وایي:(لبیک بعمرة اللهم لبیک)

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې د ښوونکي له توضیح وروسته د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.

د درس په محتوی کې دې یودبل سره خبرې وکړي.

ارزونه:

- ایا زده کوونکو احرام زده کړی دی؟

ښاغلی ښوونکی ! درس د سوال او ځواب په توګه تکرار کړئ او نتیجه ورڅخه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

تلبیه

هدف: د تلبیې په هکله معلومات او د هغې زده کول

له احرام او دوه رکعته لمونځ کولو څخه وروسته دې تلبیه ووایې د تلبیې په ویلو سره احرام تکمیلیږي نو باید داحرام له ممنوعاتو څخه پرهیز وکړي.

تلبیه داده:

لَبَّیکَ اللَّهُمَّ لَبَّیک لَبَّیکَ لَا شَرِیکَ لَکَ لَبَّیکَ إِنَّ الحَمدَ وَالنِّعمَةَ لَکَ وَالمُلکَ لَا شَرِیکَ لَکَ.

ای الله! په عبادت ولاړیم تاته په عبادت ولاړیم تاته، نشته شریک تا لره په عبادت ولاړ یم تا ته ثنا او صفت تا لــــره ده او نعمتونه ستا لخوا دي او پاچاهي له تاسره ده نشته هیڅ شریک تا لره. وروسته د تلبیې د ویلو دې په محمد صلی الله علیه وسلم باندې درود ووایي او وروسته له دې څخه دې په هره ناسته او ولاړه کې تلبیه وایي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د تلبیې کلمې بیلې بیلې ووایي.
- ❖ زده کوونکي دې د تلبیې د مفهوم په هکله یو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- ایا کولی شئ د تلبیې محتوی په خلاصه ډول ووایئ؟

ښاغلی ښوونکی! په فعالیت کې د زده کوونکو سره مرسته وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

هغه عملونه چې په احرام کې جواز نلري

هدف: د هغو عملونو پيژندنه چې وروسته له احرام څخه يې کول روانه دي.

١. د هغه عمل سرته رسول چې د شرعې له مخې ګناه وي.
٢. جنګ کول، او داسې کلمې په خوله راوړل چې د مخاطب د خپګان سبب کيږي.
٣. ښکار کول او ښکاري ته دښکار لار ښوونه کول.
۴. نارينه ته د ګنډل شويو جامو اغو ستل.
۵. د خوشبويي استعمالول.
٦. نارينه ته د سر پټول.
٧. د بوټو په پښو کول چې ښنګري پټ کړي .
٨. د ويښتانو غوڅول ياله بيخه ايستل.
٩. د نوکانو پرې کول.
١٠. په خوشبويي سره د سر، ږيرې اوځان پرېمنځل.(غسل کول او د ځان مينځل د صابون له استعماله پرته روا دي).
١١. د رنګه جامواغوستل.
١٢. جنسي مقاربت او هغه څه چې د مقاربت حکم لري.

د زده کوونکو هڅوني:

❖ زده کوونکي دې په پورتنيو شيانو کې مباحثه وکړي.
❖ د احرام حالت دې په ژبه بيان او بيا دې تمثيل کړي.

ارزونه:

ايا کولی شئ په احرام کې د ناروا اعمالو نومونه واخلئ؟

ښاغلی ښوونکی! د احرام حالت زده کوونکو ته عملاً وښيئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه ویشتم لوست

د حج ډولونه

هدف: د حج د ډولونوسره آشنايي.

حج په څو ډوله دی؟

حج په درې ډوله دی:

الف : افراد حج. ب: تمتع حج. ج: قِران حج.

څوک چې حج کوي اختيار لري چه له دې درې ډوله حج څخه د يوه ډول حج نيت وکړي.

الف_ افرادحج: افراد د يوائې توب په معنا دی. افراد حج هغه دی چې حاجي يوائې د حج د اداءکولو احرام (نيت) وکړي

ب_ تمتع حج: تمتع د ګټې اخيستنې په معنادی. اوتمتع حج هغه دی چې حاجي په بيل بيل احرام سره عمره او حج دواړه اداءکړي .

ج: قِران حج: قِران د يو ځای کولو (پيوستون) په معنا دی او قِران هغه حج دی چې حاجي د حج اوعمرې دواړو نيت په يوه احرام کې وکړي په دې صورت کې حاجي د عمرې له اداء کولو څخه وروسته ځان نه شي حلالولی پس ځرنګه چې په دې حج کې تکليف زيات دی اجر يې هم خورا دروند دی.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ د درس په محتوی کې دې يو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

- حج په څو ډ وله دی او د تمتع او قِران حج څه توپيرلري ؟ بيان يې کړئ!

ښاغلی ښوونکی! دحج دوه ډولونه بيل بيل په ساده ژبه بيان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

عمره

هدف: د عمرې له احـــکامــو ســــــره اشـــــنايي.

عمره څه ډول عبادت دی د اداء طريقه يې څه ډول ده اوپه کوم ځای کې اداء کېږي؟

عمره هغه عبادت دی چې په بيت الله الحرام کې اداء کيږي او څلور مناسک لري.

۱- احرام: احرام په عمره کې شر ط دی.

۲- طواف: طواف دعمرې رکن دی.

۳- د صفا اومروا تر منځ سعي کول واجب دي.

۴- وروسته له سعي څخه د سر خريل، يا لنډول هم واجب دي.

عمره په ټول عمر کې يوځل سنت ده، حتی د ځينو علماوو په نزد واجب ده. په دی بايد پوه شئ چې د عمرې احرام د حج د احرام په څيردی نو که له چا څخه د عمرې په احرام کې داسې عمل صادر شي چې د حج په احرام کې د څاروي حلالول لازموي په عمره کې هم د دم (حلالې) د لازميدو موجب کيږي.

د حج او عمرې توپير دا دی چې حج په ټاکلي وخت کې ادا کيږي ولې عمره ټول کال اداء کيدای شي يواځې د عرفې او له عرفې څخه وروسته په نورو څلورو ورځو کې د عمرې ادا کول مکروه دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ عمره څه رنګه عبادت دی په دې هکله دې خبرې وکړي.
- ❖ د عمرې د مناسکو په هکله په ګروپي ډول سره مباحثه وکړئ!

ارزونه:

- د عمرې ترتيب په خپله ژبه ووايئ!

ښاغلی ښوونکيه! دا درس په يو داسې مقدمې باندې چې د درس د مدخل حيثيت ولري پيل کړئ!

نوټ: عمره په لغت کې د ملاقات په معناده.

نهه ویشتم لوست

د ښځو لپاره دحج ځانګړي احکام

هدف: د حج د هغـــو احــکامــو پیژندنه چي په ښځینوو پـوري خاص دي.

د حج زیات احکام نارینه او ښځینه په یوه ډول سره اداءکوي ولې په ځینې ځایونوکې ښځینه احکام نسبت نارینه وو ته څه توپیر لري چې په هغو کې د ښځې د طبعیت رعایت شوی دی او هغه دا دي:

١- ښځې ته دګنډل شویو جامو اغو ستل روا دي.

٢- ښځې ته لازمه ده چې په احرام کې خپل سرپټ کړي.

٣- په لوړ اواز سره باید تلبیه ونه وایي.

۴- ښځې سرنه خریي بلکې یوازې د ویښتانو سرونه اخلي.

۵- په طواف کې د اوړو له خوځولو څخه ډډه کوي یوازې په صفا او مروا کې د سعې کولو په وخت کې شنو نښو ته لنډه په خپل تګ کې څه چټکتیا راولي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ د درس حاصل دې په خپلو ژبو سره ووایي.
- ❖ د درس دمحتوی په هکله دې خبرې وکړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکي د درس په محتوی باندی پوه شوي دي؟

ښاغلی ښوونکی! د حج د احکامو د تدریس په وخت کې ستاسې پوره معلومات او مطالعه حتمي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیرشم لوست

د نبوي مسجد زيارت

هدف: د نبوي مسجد ارزښت پيژندنه او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر د زيارت کولو آداب زده کول.

مدينه منوره د رسول الله صلى الله عليه وسلم د هجرت کور دی، د مدينې منورې اوسيدونکي انصار او هلته ورغلي مسلمانان مهاجر بلل کيږي.

کله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينې منورې ته مهاجر شو، له هر څه نه وړاندې يې مسجد آباد کړ چې په (مسجد النبوي) باندې ياديږي.

رسول الله صلى الله عليه وسلم د مسجد النبوي، مدينې منورې او انصارو ډېر فضايل بيان کړي دي. په يو حديث کې هغه مبارک ويلي دي : زما په مسجد کې يو لمونځ له مسجد حرام پرته نورو مسجدونو کې لمانځه باندې زر برابره غوره دی .

د رسول الله صلى الله عليه وسلم قبر هم د مسجد النبوي په منځ کې راغلی دی .

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي: زما د منبر او کور تر منځ ځای د جنت له باغچو څخه يوه باغچه ده .

د پيغمبر صلى الله عليه وسلم د قبر تر څنګ د مسلمانانو د لومړي او دوهم خليفه ابوبکر صديق او عمرفاروق رضي الله عنهما قبرونه دي. د همدې له پاره مسلمانان مکې معظمې ته له رسيدو مخکې او يا کله چې په مکه معظمه کې د حج مراسم پای ته ورسوي د نبوي مسجد د زيارت له پاره مدينې منورې ته ځي. په نبوي مسجد کې له لمانځه وروسته د رسول الله صلى الله عليه وسلم ، ابوبکر صديق او عمر فاروق رضي الله عنهما قبرونو ته هم ځي او مسنون زيارت کوي.

پر دې برسيره په مدينه منوره کې د قباء مسجد، ذوالقبلتين مسجد، د احد غر، د خندق د غزا ځای او داسې نور تاريخي ځايونه هم شته ، چې په ليدو يې ايمانونه تازه کيږي.

د هر مسلمان په زړه کې مدينه منوره د مکې معظمې په څير ځای لري او تل يې ليدلوته ليوا ل وي.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې په مدينه منوره کې د اسلام د تاريخي ځايونو په اړه يو له بل څخه پوښتنې وکړي

ارزونه: د مسجد النبوي فضيلتونه ووایاست!

يادونه: کله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفات شو نو د خپل کور د عايشې بي بي په کوټه کې خاورو ته وسپارل شو، بيا وروسته مسجد پراخه کړی شو او د پيغمبر صلى الله عليه وسلم کور هم پکې راغی، نو اوسنی قبر د هغه مبارک پخوانی کور او د عايشې بي بي کوټه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې

۱- حج تعریف کړئ!

۲- له حج څخه د انکار کونکي حکم بیان کړئ!

۳- د حج شرطونه تو ضیح کړئ!

۴- دحج واجبات بیان کړئ!

۵- دحج فرضونه بیان کړئ!

۶- احرام تعریف کړئ!

۷- داحرام څرنګوالی بیان کړئ!

۸- هغه عملونه چې په احرام کې جواز نه لري بیان کړئ!

۹- دحج ډولونه ووایئ!

۱۰- آیا په حج کې د ښځینه حاجیې لپاره خاص احکام شته بیان یې کړئ!

۱۱- د محمد (ص) د قبر زیارت کولو په هکله مو خپل معلومات ولیکئ!

۱۲- عمره تعریف کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېيم فصل

یودیرشم لوست

اخلاق

هدف: زده کوونکي د اخلاقو په معنا پوهول او په دی هکله یو عام نظر ورکول.

اخلاق یعني څه؟ ښه خویونه کوم دي او بد خویونه څه ته وايي؟

په تیرو ټولګیو کې موځینې موضوعګانې د اخلاقو په هکله ولو ستلې دهغوی څخه مو د اسلامي سلوک(کړووړو) په باره کې څه معلومات لکه:(د سلام ادبونه ،د مور او پلار، ښوونکی، مشرانو، خپلوانو او ګاونډیانو حقونه، دروغتیا ارزښت، د بدو عادتونو څخه ځان ساتنه اوداسی نور تر لاسه کړل اوس غواړو لومړی د اخلاقو په هکله له یوه عام نظر سره اشنا شو تر څود نویو درسونو لپاره مو اساس او بنیاد وګرځي او بیا ځینې اخلاقي موضوعګاني تر بحث لاندې و نیسو:

اخلاق یعنی څه؟

اخلاق: (په انساني نفس کې هغه فطري (طبیعي) قوه ده چې په ډیر ه اسانۍ سره ښه یا بد عملونه ورڅخه صادریږی) که ښه عملونه ورڅخه صادر شي د ښواخلاقو اوکه بد عملونه ورڅخه صادر شی د بد خوی په نامه یادیږي د محمد صلی الله علیه وسلم په یوه حدیث کې ګناهونو ته ناوړه اخلاق (بدخویونه) ویل شوي دي او ورڅخه معلومیږي چې د انسان په فطرت (طبعیت) کې دا توان شته چې ښه عملونه یا بد عملونه وکړي. اسلامي شریعت داڅرګنده کړې ده چې د اسلامي فرایضو اداکول ، اوله ګنا هونو څخه ځان ساتل انسان په ښو خویونو عادت کوي.

همداراز له الله تعالی څخه ویره لرل د ښوخویونو اساس ګڼل شوی دی نو دیوه مسلمان غوره او ښه اخلاق دا دي چې د الله تعالی څخه ویره ولري، د هغه د احکامو پیروي وکړي او له ګنا هونو څخه ځان و ساتي. ځکه کوم مسلمان چې د الله تعالی د فرایضو په اداکولو، له ګناهونو څخه په ځان ساتنه بریالی شي نوښه خویونه لکه، حلم، تواضع، صله رحمي، د مسؤلیت احساس، محبت، شجاعت، سخاوت او نور په کې وده کوي او شخصیت یي له بدوخویونو لکه:کینه، دښمني، بخل، غیبت، خیانت، حرص او داسې نورو څخه خوندي پاتې کیږي.

د زده کوونکو هڅونې:

زده کوونکي دې د درس د محتوی په هکله یو له بل څخه پو ښتنی وکړي.

زده کوونکي دې دښو خویونو داساس په هکله خبرې وکړي.

ارزونه: د اسلام په سپیڅلي دین کې ښه خویونه کوم دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دیرشم لوست

دزړه اصلاح

هدف: د زړه د پاکوالي د ګټو سره اشـــــــــنايي.

پوهیږو چې مونږ دنده لرو چې په الله تعالی ایمان ولرو او دایمان هدف مو دادی چې باید زمونږ زړونه یواځې په یوه الله تعالی پورې تړلي وي او اراده او عمل مو دالله تعالی له امرونو سره موافق وي همداراز په ټولو عبادتونوکې زمونږ د زړه د پاکووالي اثر پروت دی. د مثال په توګه لمونځ د الله تعالی څخه د ویرې خوی په مونږ کې زیاتوي، نو مونږ له بدو او بې حیا کارونو څخه منع کوي، زکات زمونږ زړونه له حرص، بخل او بې رحمۍ څخه پاک ساتي؛ روژه په موږ کې د حلم او حوصلې خوی پیاوړي کوي؛ او د فقیرانو له حال څخه مو خبروي. لنډه دا چې اسلامي عقیده او عبادتونه هر یو زمونږ د زړونو په پاک ساتلو کې اثر لري او دا زمونږ اسلامي او انساني دنده (وظیفه) ده چې الله تعالی په یووالي سره وپیژنو؛ او امرونه یې پر ځای کړو ترڅو زمونږ باطني شخصیت پاک او پیاوړی شي او د رواني (روحي) ناروغتیاوو څخه خوندي شو همدا راز له اخلاقي ناروغتیاوو لکه کبر، بخل، حرص، حسد، خیانت او داسې نورو څخه مو زړونه پاک او خوندي وي، په یوه مبارک حدیث کې راغلي دي (په بدن کې د غوښې یوه ټوټه ده که هغه اصلاح شي نو ټول بدن به اصلاح وي او که فاسده شي نوټول بدن ورڅخه فاسدیږي او دا ټوټه زړه دی) نوباید زړونه اوذهنونه موله بدو فکرونو اوخویونو څخه پاک وي ترڅو مو عملونه اصلاح شي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ د درس د محتوی په هکله دی یو له بل څخه پو ښتنې وکړي.

ارزونه:

په الله تعالی باندې ایمان، او عبادتونه د کومې موخې لپاره په مونږ فرض دي او څه ګټې لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دېرشم لوست

د ټولنې د افرادو حقوق

هدف: د ټولنې د افرادود حقونو پېژندنه.

د ټولنې دغړيو حقوق څوک بيانولی شئ؟

د ټولنې د غړيو حقوق په دوه بيلا بيلو ډولونو ويشو او تر څېړنې لاندې يې نيسو:

الف: د مسلمانانو حقوق.

ب: د ټولنې د نورو غړيو حقوق.

هر مسلمان په بل مسلمان باندې ځينې ځانګړي حقوق لري. دا حقوق د خپلوۍ (قرابت) په اصل نه دي ولاړ بلکې د دې حقونو د اثبات لپاره يواځې د دين يووالی کفايت کوي، ځکه چې په مسلمان خپل دين ګران دی نو د خپل دين خاوندان هم بايد ورباندې ګران وي او د هغوی خوشحالي او سوکالي خپله سوکالي وګڼـي، د هغوی غم او خپګان خپل غم او خپګان وبولي. مسلمان چې کوم شی د خپل ځان لپاره ښه ګڼي د خپل مسلمان ورور لپاره د هم وغواړي. او څه چې ځان ته نه خوښوي، د بل مسلمان لپاره يې هم نه خوښوي.

دا خصلت د مسلمان لپاره د ايمان لويه نښانه ګڼل شوې ده په يوه مبارک حديث کې راغلي دي چې يو مسلمان په بل مسلمان باندې حقونه لري چې ځينې يې دا دي.

١- يو له بل سره نيکي کول.

٢- د ګنهګار لپاره د الله تعالی هدايت او مغفرت غو ښتل.

٣- هغه څوک چې له تا سره يې بد کړي وي ور سره ښه کول.

۴- د يو مسلمان د بل مسلمان سره مينه لرل.

۵- د محتاج سره مرسته کول.

٦- د مشر مسلمان درناوی کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- په کشر مسلمان باندې شفقت کول.

۸- له خپل بل مسلمان ورور سره خیانت نه کول.

۹- بل مسلمان ورور په بده نه یادول.

۱۰- دبل مسلمان غیبت نه کول.

۱۱- په بل مسلمان باندې بد ګماني نه کول.

۱۲- په غم او ښادۍ کې دبل مسلمان سره ځان شریک ګڼل.

۱۳- مسلمانان جنګ ته نه هڅول بلکې تر منځ یې سوله غوښتل.

ب: د ټولنې د نورو افرادو حقوق:

مسلمان دیني او عقیدوي دنده لري چې د ټولنې د ټولو غړیو سره که څه هم اسلامي عقیده ونه لري لاندې امرونه مراعات کړي.

۱- د دوی سره په معامله کې خیانت نه کول.

۲- په عدلي قضیایاوو کې ورسره عدالت کول.

۳- په مال او ناموس یې تیری نه کول.

۴- د دوی په عقیدوي امورو باندې چې د اسلامي شریعت سپکاوی په کې نه وي تېری نه کول.

۵- د دوی سره به داسې کړنه کیږي چې د اسلامي شریعت سره مخالفت په کې نه وي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې پورتنی متن د ښوونکي د شرحې څخه وروسته په پټه خوله مطالعه کړي.
- ❖ زده کوونکي دې په ګروپي ډول د درس د محتوی په هکله یو له بل سره بحث وکړي.

ښاغلی ښوونکی !

زده کوونکو ته دنده ورکړئ چې په تو لګي کې دې د پورتنیو حقونو په هکله د خپلې پو هې سره سم خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور دیرشم لوست

یو له بل سره مرسته کول

هدف: د مرستې سره مینه پیدا کول.

مرسته څه ته وایی؟ مرسته کول څه کټې لري؟ مونږ یو د بل سره ولې مرسته کوو؟

پوهیږو چې د مسلمانانو ټولنه لکه یو جسد داسې ګڼل شوې ده. او افرادیې د جسد د غړیو حیثیت لري کله چې یوغړی درد من شي ټول ځان ورسره نا ارامه کیږي.

نو مسلمانان په ټولنه کې په غم او ښادۍ کې سره شریک دي او دنده لري چې خپل ځان د ټولنې د افرادو په غم او خو شحالۍ کې شریک وګڼي. د ټولنې د محتاج فرد سره مرسته وکړي، که چیرې د مرستې کولو توان نه لري نو د هغه په درد کې دې ځان شریک وبولي او په ډیرو خوږو خبرو دې ورته تسلي ورکړي او په دې د پوه کړي چې د مسلمانانو درد شریک دی. هغه مسلمان چې نورو ته یې د مرستې لاس اوږد کړی وي الله تعالی دده مرستندوی دی دا مطلب په لاندې مبارک، حدیث کې بیان شوی دی (تر څو چې یو مسلمان د بل مسلمان ورور په مرسته کې وي الله تعالی د هغه مرستندوی دی).

قرآن عظیم لارښوونه کړې ده چې (هره نیکي لس چنده ثواب او اجرلري) نو د مرستې کولو ثواب لږ تر لږه لس چنده دی. دا د یوه مسلمان نیک بختي بلل کیږي چې د نورو مرستې ته یې لاس او ږد نه وي او له نورو سره په مرسته کولو لګیاوي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د درس متن پوره مطالعه کړي بیا دې د هغه مطلب ووایي.
- ❖ زده کوونکي دې د مسلمانانو ورونو د مرستې په هکله یو، یو مثال ووایي.

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ډیره ساده ژبه سره شرحه کړئ! او دزده کوونکو څخه وغواړئ! چې په دې هکله خپل نظرونه څرګندکړي او تا سې په اصلاح کې ورسره مرسته وکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دېرشم لوست

مساوات په اسلام کې

هدف : په اسلام کې د مساوات د اهميت پېژندنه.

مساوات يعنی څه ؟ د مساوات ارزښت څه دی؟

مساوات د برابری په معنادی.

په اسلام کې ټول انسانان د هر قوم، نژاد رنګ او هر ځای چې وي په اسلامي او انساني حقونو کې سره برابر دي.

وايي: د مخزوم د قبيلې يوې ښځې غلا کړې وه. د شريعت په حکم د هغې لاس پرې کول وو، خو ځينو اصحابو داسې فکر کاوه چې که د دې ښځې لاس د غلا په وجه پرې شي دا قبيله به دا کار د ځان لپاره ډېر شرم او رسوايي وګڼي او زياته به خفه شي له بلې خوا محمد صلی الله عليه وسلم د دې قبيلې سره خپلوي لري نوښه به دا وي چې د محمد صلی الله عليه وسلم په وړاندې يې شفاعت وشي ښايي په هغې باندې حد جاري نه کړي.

نو اسامه (رضي الله عنه) يې محمد صلی الله عليه وسلم ته واستاوه تر څو يې شفاعت وکړي او هغه وبښل شي. اسامه(رضي الله عنه) وويل: کله چې محمد صلی عليه وسلم ته ورغلم او موضوع مې ورته عرض کړه؛ نو د رسول الله صلی الله عليه وسلم په مبارکه څيره کې د قهر او غضب نښانې ښکاره شوې او ويې ويل: چې (د الله تعالی له حدودو څخه په يو حد کې شفاعت کوئ!) و دريد او ويې ويل: (هغه خلک چې له تاسې د مخه يې ژوند کاوه له دې سببه هلاک شول چې کوم شريف او قوي سړي به غلا وکړه؛ نو هغه ته به يې بښنه کوله او که کمزوري او ناتوان سړي به غلا وکړه په هغه باندې به يې حد جاري کاوه. په الله تعالی مې سوګند که زما لور فاطمه غلا وکړي لاس به يې پرې کړم) له دغې پېښې څخه په ډاګه ثابتېږي چې اسلام د مساوات او عدالت دين دی. او ټول خلک د دې دين د احکامو او انساني حقونو په وړاندې برابر دي.

د زده کوونکو هڅوني:

زده کوونکي دې درس په پټه خوله مطالعه کړي.

د درس دمحتوی په هکله دې مباحثه وکړي.

ارزونه: آيا زده کوونکي د درس محتوی په خپله ژبه ويلی شي؟

ښاغلی ښوونکی! د دې متن په رڼا کې زده کوونکو ته د مساوات په باره کې پوره معلومات ورکړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ دېرشم لوست

امانت

هدف : د امانتدارۍ او امانت لرنې له مفهوم سره اشنايي.

امانت څه ته وايي؟ د امانت په اړه زمونږ دنده څه ده ؟

د مسلمان ديني دنده ده چې امانت خيانت نه کړي يعنې که چا کوم شی د ساتنې يا ګټې اخيستنې لپاره ورکړی وي پرته له دې چې هغه زيانمن کړي خپل څښتن ته يې وسپاري.

امانت په دوه ډوله دی:

١– خاص امانت.

٢– عام امانت.

١– خاص امانت: که يو شخص بل ته يو شی د ساتنې يا ګټې اخيستنې لپاره ورکړي دا شی د هغه بل سره خاص امانت دی.

٢– عام امانت: ځينې داسې شيان دی چې ګټه يې عامه وي او ډير افراد ورسره حقوقي تعلق لري داسې شيان د عام امانت په نامه سره ياد يږي. د مثال په توګه درسي کتاب چې زيات خلک ورڅخه ګټه اخيستلی شي يا يې اخلي د هغه زده کوونکي سره چې په لاس کې يې لري عام امانت دی.

همداراز د داسې دندې په غاړه اخيستل چې ګټې يې ټولنې ته رسيږي عام امانت بلل کيږي ددې اصل په بنا د ټولو حکومتي، عامو چارو لکه د ښوونې او روزنې چارې، قضايي چارې او د داسې نورو عامو چارو په غاړه اخيستل يو عام امانت بلل کيږي د عام امانت څخه بايد داسې ګټه پورته کړای شي چې د هغه اصلي ما هيت ته په کې زيان ونه رسيږي د مثا ل په توګه څوک چې د ښوونې او روزنې دنده په غاړه لري، ښوونځی، زده کوونکي، درسي کتابونه، د درسونو محتوی دا ټول دده سره امانت بلل کيږي او د خپل توان سره سم بايد ځان د دې ټولو امانتونو د ساتنې امين وګڼي.

په يو مبارک حديث کې راغلي دي:(لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ) کامل نه دی ايمان د هغه چا چې امانت نه لري.

يعني امانت داري د ايمان يوه څا نګه ده څوک چې دا خوی نه لري دايمان يوه څانګه يې کمه ده.

د زده کوونکو هڅوني:

❖زده کوونکي دې د خاص او عام امانت د مفهوم په هکله يو له بل سره خبرې وکړي.

❖ دولتي دندې کوم امانت دی په خپلو ژبويې بيان کړئ!

ارزونې: ايا زده کوونکي د امانت په مفهوم پوه شوي دي؟

امانت په څو ډوله دی د عام امانت له پاره يو مثال راوړئ!

ښاغلی ښوونکی! د امانت د مفهوم د موضوع ټول اړخونه په ساده ژبه سره پوره تو ضيح کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه دېرشم لوست

بد عادتونه

هدف: دبدو عادتونو پيژندنه او ورڅخه د ځان ژغورنه.

عادت څه ته وايي ؟ بد عادتونه کوم دي؟ د بدو عادتونو زيان څه دي؟

اکتسابي[1] خوی ته عادت وايي يعنی هغه خوی چې فطری نه وي عادت بلل کيږي عادت د يوه کار او عمل له تکرار څخه په انسان کې ځای نيسي اوفطري اړخ نه لري نو کيدای شي انسان هغه عادت چې ډيره زمانه وربانديې نه وي تيره شوې هير کړي ولې داهم کيدای شي چې يو عادت يې د ډيرې زمانې په تيريدو سره د شخصيت جزء وګرځي او په انسان کې د دويم طبعيت ځای پيدا کړي. انسان د عقل په حکم په دې مکلف دی چې خپل انساني فطرت او شخصيت په ښو او انساني خويونواوخصلتونو عادت او پياوړی کړي له بدو عادتونو او هر هغه شي چې عقلي توازن، جسمي توان ته يې زيان رسوي ترک کړي. اسلامي شريعت له همدې سببه هغه عادتونه چې د انسان عقلي توازن او جسمي توان له منځه وړي حرام ګرځولي دي.

لکه: د شرابو څښل په قرآنکريم کې منع شوي دي، د شرابو څښل په خپل ځان او حيثيت باندې خورا لوی تېری دی ، ځکه چې له يوې خوا د شرابو د څښلو له امله انسان د ښو او بدو تر منځ توپير نه شي کولی، او له بلې پلوه د شرابو څښل په مال کې اسراف کول او په خپل لاس د هلاکت کندې ته د ځان غورځولو په معنی دی چې دا دواړه داسلام له نظره حرام دي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د شرابو په بد اثر باندې خبرې وکړي.
- ❖ د عادتونو او فطري خويونو تر مينځ فرق بيان کړئ!

ارزونه:

آيا د طبيعي خويونو او عادتونو ترمينځ فرق کولی شئ؟

ښاغلی ښوونکی! په ټولنه کې د بدعادتونو د ناوړه اغيزو په اړه معلومات ورکړئ.

[1] اکتسابي: کسب کړی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخانيات او بد عادتونه

هدف: د دخانياتو دضررونو پېژندنه او له هغو څخه ځان ساتل.

د چرسو، چلم، سګرټو څکول او نسوار کول دا هغه بد عادتونه دي چې د انسان عقل، روح او بدن ته ډير زيات زيان رسوي عقلاني قوه کمزورې کوي، روحي ګډوډې پيدا کوي، حنجره، ځيګر، غابنونه، هضمي، تنفسي او د ماغي جهازونه ورڅخه زيانمن کيږي. د وينې په دوران هم ناوړه اغيزه کوي په داسې بدو عادتونو اخته کسان د ژوندانه له ټولو نيکو ارزوګانو څخه محروم وي او د دغه بد عادت له امله په فکري، عقلي او جسمي لحاظ کمزوري کيږي. له نيکمرغه او په خپلو متو ولاړ ژوند څخه بی برخې وي له همدې کبله دغه بد عادت د اسلام په مبارک دين کې حرام ښودل شوی دی. لکه چې محمد صلي الله عليه وسلم فرمايلي دي: (هر هغه شی چې نيشه يا سستي راولي حرام دي)اوديوبل مبارک حديث مفهوم دی چې هرنشه راوړونکی شی شراب دي اوشراب حرام دي، هرهغه شی چې ډيرېي نشه راولی نودهغولږ هم حرام دي.

د زده کوونکو هڅونې:

- ❖ زده کوونکي دې د دخانياتو په بد اثر باندې خبرې وکړي!
- ❖ د دخانياتو زيانونه دې په خپلو ژبو بيان کړي!

ارزونه:

د پورتنيو بدو عادتونو په هکله کوم حديث شريف ويلی شئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه دېرشم لوست

نظافت

هدف: د نظافت او پاکوالي له ګټوسره اشنايي.

د اوداسه او غسل احکام مو په تېرو ټولګیو کې وپېژندل دلته یو ځل بیا د نظافت په عامو ګټو رڼا اچوو:

په یو مبارک حدیث کې راغلي دي چې (پاکوالی دایمان جز دی) څوک چې د ځان پــه پاکوالي کې کوښښ نه کوي اسلامي شخصیت یې کمزوری او د اسلامی اخلاقو څخــه پوره برخه نه لري. علماوو ویلي دي چې په بدن کې واړه واړه ســوري دي د خیــرو او خولو په سبب بندېږي او د ناروغۍ لامل ګرځي، خو که چېرې خپل بدن او جامې پــاکې وساتو له دغو ناروغیو څخه خوندي پاتې کېږو له همدې سببه د اسلام په روښانه دین کې پاکوالی کله فرض، کله سنت اوکله مستحب دی.

د مسواک استعمالول، د نوکانو پرېکول او داسې نور زموږ د پیغمبرصــلی الله علیــه وسلم سنت دي.

نو که څوک نظافت نه مراعت کوي سربېره پر دې چې ګنهګارېږي، په ناروغیو هم اخته کیږي لنډه دا چې د ځان، جامو اوکور، پاک ساتل د هر مسلمان دینی دنــده ده څوک چې دا دیني دنده نه تر سره کوي ګنهګارېږي د خلکو په منځ کې به بې وقاره وي او احترام به یې نه کېږي.

د زده کوونکو هڅوني:

- ❖ زده کوونکي دې د نظافت ګټې په خپلو ژبو سره بیان کړي.
- ❖ هر زده کوونکی دې د نظافت یوه، یوه ګټه ووايي.

ارزونه: آیا یو زده کوونکی د نظافت په باره کې څودقیقې خبرې کولی شي؟

ښاغلی ښوونکی! د درس محتوی په ساده ژبه پوره توضیح کړئ!

پوښتنې

۱. اخلاق تعریف کړئ!

۲. د اخلاقو د ارزښت په باره کې معلومات ورکړئ!

۳. د زړه د اصلاح په باره کې چې څرنګه پوهیږئ ولیکئ!

۴. د زړه د اصلاح په باره کې د نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) وینا بیان کړئ!

۵. د تعاون او مرستې د ارزښت او فایدې په هکله معلومات ورکړئ!

۶. د امانت مفهوم واضح کړئ!

۷. د عام امانت مفهوم واضح کړئ!

۸. د اسلامي ټولنې د افرادو د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!

۹. د غیر مسلمان د حقوقو په باره کې معلومات ورکړئ!

۱۰. د مساوات مفهوم بیان کړئ!

۱۱. هغه حکایت چې د مساوات په باره کې مو ویلئ دی بیان کړئ!

۱۲. عادت تعریف کړئ ایا عادت طبعي منشأ لري؟

۱۳. د بدو عادتونو له جملې څخه ځینې بیان کړئ!

۱۴. د نظافت ګټې بیان کړئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library